

ความชื่นชอบรูปด้านหน้าอาคารแถวในเขตเมือง เก่าลำปาง

Preference Study of Lampang Old City Shophouses' Façades

ณัฐกิตต์ เพ็ชรสุริยา¹

Natthakit Phetsuriya

บทคัดย่อ

การเพิ่มจำนวนของอาคารแถวอย่างรวดเร็ว มีสาเหตุหลักจากการที่อาคารแถวเป็นสถาปัตยกรรมที่ตอบสนองต่อพื้นที่เชิงพาณิชย์ และสามารถปรับเปลี่ยนรูปแบบการใช้พื้นที่ได้ง่าย ซึ่งการปรับเปลี่ยนเหล่านี้ส่งผลต่อการปรับเปลี่ยนรูปด้านหน้า (façade) ของอาคารแถวด้วย เนื่องจากอาคารแถวมักตั้งอยู่ในพื้นที่ย่านเศรษฐกิจของเมือง หรือริมถนนสาธารณะ จึงทำให้ผู้คนมองเห็นรูปด้านหน้าของอาคารแถวได้ จึงอาจกล่าวได้ว่ารูปด้านของอาคารแถวเป็นส่วนหนึ่งของภาพลักษณ์เมืองหรือย่าน ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการรับรู้ถึงความงามของเมือง ในการศึกษาความชื่นชอบรูปด้านหน้าอาคารแถวนี้ ใช้แนวทางการศึกษาการรับรู้จากความชื่นชอบ (preference study) โดยให้ประชากร ให้ค่าน้ำหนักความชื่นชอบ (preference rating) โดยการวิเคราะห์ลักษณะร่วมทางกายภาพของภาพร่าง ซึ่งจะสามารถเชื่อมโยงเกี่ยวกับความชื่นชอบที่มีต่อองค์ประกอบทางสถาปัตยกรรมบนรูปด้านหน้าอาคารตึกแถว รวมไปถึงผลที่ได้จากการวิเคราะห์สามารถทำเป็นข้อเสนอแนะเพื่อการออกแบบรูปด้านหน้าอาคารแถวต่อไป

คำสำคัญ: ความชื่นชอบ รูปด้านหน้า อาคารแถว เขตเมืองเก่าลำปาง องค์ประกอบทางสถาปัตยกรรม

¹ สถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Master of Architecture, Faculty of Architecture, Chiang Mai University : prue_nat@hotmail.com

Abstract

Currently, the number of shophouse had increased dramatically due to its architectural benefits such as its worthy space utilization in limited area as well as its functional flexibility. Besides, existence of shophouses also implied the image of the city particularly their facades since their location mostly was along sides of visible public streets with a plenty amount of traffic volume. That made those facades became an image of the district or even the city in people's mind inevitably. To preference of townspeople, this study used methodology of preference study. With this kind of study, the data were differed in various depths and analyzed their correlations to define people's general preference in architectural elements of shophouse in Lampang. In the latter part of the study, the result of this questionnaire was also applied to a design by using people's preferable architectural elements to create an example of shophouse prototype. This might help guiding people in Lampang city to ameliorate or preserve their shophouses in the same direction.

Keywords: Preference, Façade, Shophouse, Lampang old city , Architectural ornaments

บทนำ

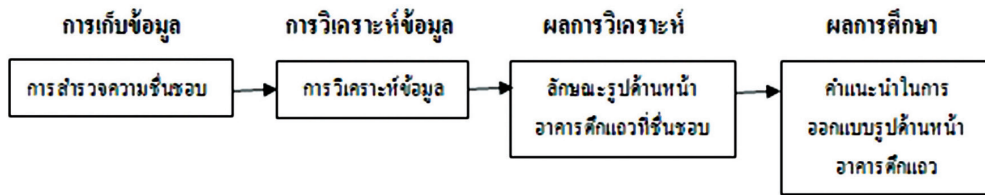
ปัจจุบันตึกแถวเป็นสิ่งปลูกสร้างที่เพิ่มจำนวนอย่างรวดเร็ว เนื่องจากตึกแถวเป็นสถาปัตยกรรมที่ตอบสนองต่อการใช้พื้นที่อย่างคุ้มค่าและสามารถปรับเปลี่ยนรูปแบบการใช้พื้นที่ได้ง่ายและไม่ยุ่งยาก ในขณะเดียวกัน ตึกแถวส่งผลต่อหน้าตาของเมือง โดยเฉพาะรูปด้านหน้า (façade) ของตึกแถว เนื่องจากตึกแถวมักตั้งอยู่ริมถนนสาธารณะที่มีผู้คนมองเห็นได้เป็นจำนวนมากและกระจายอยู่ทั่วไปในเมือง และรูปด้านหน้าของตึกแถวเป็นส่วนที่ผู้คนมองเห็นได้มากที่สุด (ซูวิทย์ สุจฉายา, 2542) ความหลากหลายที่เกิดขึ้นของสถาปัตยกรรมเป็นผลจากการปรับตัวและการยอมรับทางวัฒนธรรม สังคม เศรษฐกิจ การเมืองและการปกครอง ตึกแถวก็เช่นเดียวกัน เนื่องจากเมืองลำปางมีประวัติศาสตร์ที่ยาวนานและมีการตั้งถิ่นฐานอย่างต่อเนื่องมากกว่า 1,200 ปี ทำให้เมืองลำปางมีรูปแบบของอาคารที่หลากหลายรวมไปถึงอาคารประเภทตึกแถว ซึ่งเมื่อตึกแถวขึ้นเปรียบเสมือนหน้าตาของเมือง จึงทำให้เป็นอาคารที่มีความสำคัญต่อภาพลักษณ์ของเมืองลำปางโดยเฉพาะในเขตเมืองเก่า (พื้นที่ที่ถูกกำหนดโดยคณะกรรมการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ และเมืองเก่า) ด้วยเป็นประเภทอาคารที่สามารถสร้างได้โดยไม่ผิดข้อบังคับ อีกทั้งยังให้ผลตอบแทนสูง ทำให้เป็นที่นิยมสร้าง ตึกแถวจึงกระจายตัวอยู่ทั่วไป ซึ่งด้วยเหตุผลเหล่านี้เองที่ทำให้ภาพลักษณ์ของสถาปัตยกรรมในเขตเมืองเก่าลำปางไม่ชัดเจน การศึกษานี้จึงต้องการทราบถึงความชื่นชอบรูปด้านหน้า เพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบรูปด้านของอาคารตึกแถวให้มีภาพลักษณ์ตรงตามความชื่นชอบของประชากรในเมืองลำปาง และยังสามารถทำให้เกิดภาพลักษณ์การอนุรักษ์สถาปัตยกรรมพื้นถิ่นของเขตเมืองเก่าลำปางต่อไป

ในการศึกษาความชื่นชอบรูปด้านหน้าอาคารตึกแถวของประชาชนนี้ ใช้แนวทางการศึกษาการรับรู้จากความชื่นชอบ (preference study) และการวิเคราะห์ลักษณะร่วมทางกายภาพของภาพร่างซึ่งจะสามารถเชื่อมโยงเกี่ยวกับความชื่นชอบที่มีต่อองค์ประกอบทางสถาปัตยกรรมบนรูปด้านหน้าอาคารตึกแถวได้

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อประเมินความชื่นชอบของประชากรเมืองลำปางต่อรูปด้านหน้าอาคารตึกแถว
2. เพื่อหาองค์ประกอบทางสถาปัตยกรรมบนรูปด้านหน้าอาคารตึกแถว ที่ส่งผลต่อความชื่นชอบของประชากรเมืองลำปาง
3. เพื่อสร้างคำแนะนำในการออกแบบรูปด้านหน้าอาคารตึกแถว ในเขตเมืองเก่าลำปางจากความชื่นชอบของประชากร

ขั้นตอนการวิจัย (sequences of method)

ภาพที่ 1 แสดงขั้นตอนการวิจัย

พื้นที่ในการวิจัย (observation area)

ภาพที่ 2 แสดงขอบเขตพื้นที่วิจัย ซึ่งอยู่ภายในเขตพื้นที่เมืองเก่าลำปาง

ขอบเขตพื้นที่ในการศึกษาวิจัย อ้างอิงจากประกาศจากคณะกรรมการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์และเมืองเก่า เรื่อง ประกาศเขตพื้นที่เมืองเก่าลำปางขอบเขตพื้นที่เมืองเก่าลำปาง โดยมีเนื้อที่รวมประมาณ 3.804 ตารางกิโลเมตร (2,377.5 ไร่) (โครงการวิจัยและพัฒนาชีวิตสาธารณะ-ท้องถิ่นน่าอยู่ จ.ลำปาง, 2548) โดยแบ่งเขตเมืองเก่าออกเป็น 3 รุ่นตามการตั้งถิ่นฐานและการขยายตัวของเขตเมือง

รูปแบบอาคารตึกแถวที่เลือกวิจัย

จากการเข้าไปสังเกตการณ์บนพื้นที่วิจัย พบว่ามีอาคารตึกแถวอยู่หลากหลายรูปแบบ โดยการศึกษาต้องการศึกษาอาคารตึกแถว (บัณฑิต จุลาสัย, 2540) อาคารตึกแถวเป็นสถาปัตยกรรมพื้นถิ่นรูปแบบหนึ่ง

ทำให้การคัดเลือกอาคารตึกแถวนั้นมีขอบเขตที่กว้างมากขึ้น ทั้งนี้จากการเข้าไปศึกษาเบื้องต้น ในงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า (ขดา ร่มไทรย์, 2550) การรับรู้ถึงอาคารตึกแถวซึ่งมีลักษณะเข้าถึงสถาปัตยกรรมพื้นถิ่นได้มากที่สุดนั้นมีลักษณะของขนาดและจำนวนชั้น โดยรับรู้ขนาดอาคารที่เล็กกว่าเป็นรูปแบบพื้นถิ่นมากกว่าขนาดใหญ่ และเมื่อพิจารณาถึงจำนวนชั้น พบว่าประชาชนจะรับรู้ว่ามีรูปแบบโบราณหรือพื้นถิ่นกับอาคารชั้นเดียว และ 2 ชั้น มากกว่าอาคารขนาด 3 ชั้นขึ้นไป ทำให้สามารถเลือกภาพมาได้จำนวนหนึ่งซึ่งเป็นกลุ่มอาคารที่มีลักษณะสองชั้น แต่มีจำนวนคูหาที่หลากหลาย ซึ่งจากการคัดเลือกพบว่า จำนวนสามคูหา นั้นมีจำนวนเพียงพอที่จะนำมาเพื่อใช้ในการทดสอบ จึงเลือกรูปแบบอาคารตึกแถวแบบสามคูหาสองชั้น ซึ่งสามารถคัดเลือกอาคารตัวอย่างมาได้ 14 อาคาร โดยในแต่ละภาพจะต้องแสดงออกถึงองค์ประกอบทางสถาปัตยกรรมอย่างชัดเจน มีมลภาวะทางสายตาด้านรูปภพน้อย เช่น ขยะหรือยานพาหนะ เป็นต้น

ตารางที่ 1 แสดงรูปภาพ ภาพถ่ายอาคารที่ถูกคัดเลือกเพื่อใช้ในการวิจัย 14 ภาพ

วิธีการสังเกต (observation) และการใช้วิธีภาพจริง (theoretical perspective) (Kaplan, S. & Kaplan, R., 1983)

การใช้ภาพลายเส้น (graphic) มี 2 แบบ คือการใช้ภาพลายเส้นในลักษณะภาพร่าง (sketch) และ การใช้ภาพร่างในลักษณะภาพวาด (drawing) ทั้งนี้การเลือกใช้ชนิดภาพร่างน่าจะขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์และ ข้อมูลที่ต้องการนำเสนอ เช่น หากต้องการให้ข้อมูลภาพร่างเพื่อทดแทนภาพถ่ายก็ควรเลือกใช้ภาพลายเส้นที่ ให้ข้อมูลที่ใกล้เคียงกับภาพถ่าย กล่าวคือควรเป็นภาพที่แสดงพื้นผิวมากกว่าลายเส้น เช่น ภาพร่าง (sketch) เป็นต้น การนำเสนอภาพร่างควรใช้ทฤษฎีและวิธีการวาดด้วยการเขียนภาพให้ได้สัดส่วน เช่นเดียวกับการเห็น ด้วยตาจริง หรือการใช้วิธีภาพจริง (theoretical perspective) โดยมีวิธีการตรวจสอบ พรรณนา วาดภาพ (Malhis Shatha, 2003) และวิเคราะห์จากทฤษฎีและวิธีการว่าด้วยการใช้วิธีสังเกตและแบ่งแยกตามรูปแบบ อาคาร และช่วงเวลาของอาคาร เพื่อหาลำดับพัฒนาการของรูปด้านหน้าอาคาร (Tze Ling Li, 2007) ซึ่งการ แยกองค์ประกอบทางสถาปัตยกรรมตามยุคสมัยนั้น สามารถอธิบายถึงวัฒนธรรมและการรับซึ่งวัฒนธรรม ของอาคารตึกแถวในสิงคโปร์ได้ ทำให้เข้าใจถึงวิธีการและทฤษฎีที่นำมาประกอบเพื่อใช้ค้นหาคำประกอบ ทางสถาปัตยกรรมบนรูปด้านหน้าอาคาร เพื่อที่จะสามารถนำไปวิเคราะห์หาความขึ้นขบต่อไป

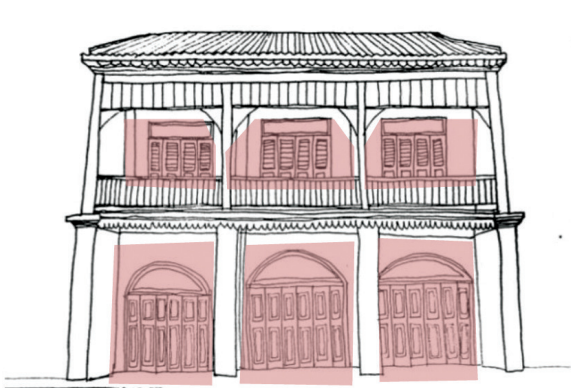
ตารางที่ 2 แสดงรูปภาพภาพถ่ายอาคารที่ถูกคัดเลือกเพื่อใช้ในการวิจัย 14 ภาพ ถูกเปลี่ยนให้เป็นภาพร่าง

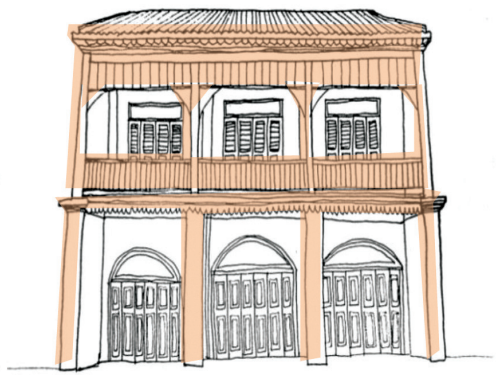
วิธีการศึกษา (methodology)

การทดสอบความชื่นชอบ (preference study) ในการศึกษาชิ้นนี้จะทดสอบถึงความชื่นชอบระหว่างภาพถ่ายสีและภาพร่าง จากภาพที่ถูกคัดเลือกทั้ง 14 ภาพ โดยกำหนดประชากรเป็นนักศึกษาคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำนวน 40 คน ซึ่งการเลือกกลุ่มประชากรเป็นนักศึกษาคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์นั้น เนื่องจาก การรับรู้ถึงความงามของนักออกแบบนั้นจะมีความน่าเชื่อถือกว่ากลุ่มบุคคลทั่วไป ซึ่งผลการศึกษาพบว่า ภาพร่างได้รับความนิยมมากกว่าภาพถ่ายสี เมื่อได้ภาพร่างสำหรับการใช้ในการทดสอบแล้ว การศึกษาถึงความชื่นชอบรูปด้านหน้าอาคารตึกแถว จะเริ่มจากการให้ประชากร จำนวน 400 คน เป็นตัวแทนของประชาชนในเขตเทศบาลลำปางดูภาพรูปด้านหน้าอาคารตึกแถว ซึ่งเป็นตัวแทนของอาคารตึกแถวที่มีอยู่ในลำปาง ตามลักษณะทางกายภาพ จำนวน 14 ภาพ ในแต่ละภาพที่ดูประชากรให้ค่าน้ำหนักความชื่นชอบ (preference rating) โดยใช้วิธี likert scale ซึ่งมีค่าน้ำหนักคะแนนจาก 1-5 คะแนน โดยความชื่นชอบมากที่สุด คือ 5 คะแนน และไล่ลำดับกันลงไปจนกระทั่งถึง ไม่ชอบเลย คือ 1 คะแนน ทั้งนี้ ค่าน้ำหนักคะแนนจะนำไปวิเคราะห์ เพื่อจำแนกข้อมูลเป็นการรับรู้ของประชากร และนำไปอธิบายด้วยการวิเคราะห์ลักษณะร่วมทางกายภาพของภาพซึ่งจะสามารถเชื่อมโยงเกี่ยวกับความชื่นชอบที่มีต่อองค์ประกอบทางสถาปัตยกรรมได้

ในการศึกษาถึงเรื่ององค์ประกอบทางสถาปัตยกรรมนั้น จะใช้วิธีการพิจารณาภาพร่าง โดยการพิจารณาข้อมูลจะพิจารณาในสองระดับ (Raksawin K. and Kana K, 2009) ลำดับที่ 1 คือ ผนังด้านใน ลำดับที่ 2 คือ ผนังด้านนอก โดยมีลำดับการพิจารณาดังนี้

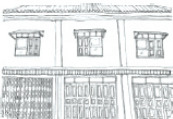
ภาพที่ 4 แสดงพื้นที่ผนังด้านนอกของรูปด้านหน้าอาคารตึกแถวของภาพตัวแทน

ภาพที่ 3 แสดงพื้นที่ผนังด้านในของรูปด้านหน้าอาคารตึกแถวของภาพตัวแทน

ผลการศึกษา (results)

ตารางที่ 3 แสดงรูปภาพที่มีความชื่นชอบเรียงตามลำดับจากมากที่สุดไปยังน้อยที่สุดตามค่าเฉลี่ยความชื่นชอบ

 ลำดับที่ 1 Sk09 ค่าเฉลี่ย 4.54	 ลำดับที่ 2 Sk12 ค่าเฉลี่ย 4.46	 ลำดับที่ 3 Sk10 ค่าเฉลี่ย 4.18	 ลำดับที่ 4 Sk08 ค่าเฉลี่ย 4.04	 ลำดับที่ 5 Sk14 ค่าเฉลี่ย 3.80
 ลำดับที่ 6 Sk07 ค่าเฉลี่ย 3.78	 ลำดับที่ 7 Sk13 ค่าเฉลี่ย 3.53	 ลำดับที่ 8 Sk01 ค่าเฉลี่ย 3.46	 ลำดับที่ 9 Sk03 ค่าเฉลี่ย 3.39	 ลำดับที่ 10 Sk11 ค่าเฉลี่ย 3.37
 ลำดับที่ 11 Sk02 ค่าเฉลี่ย 3.26	 ลำดับที่ 12 Sk06 ค่าเฉลี่ย 3.12	 ลำดับที่ 13 Sk04 ค่าเฉลี่ย 3.00	 ลำดับที่ 14 Sk05 ค่าเฉลี่ย 2.84	

จากการประมวลผลของข้อมูลจากชุดแบบสอบถามทั้ง 400 ชุด พบว่า ภาพที่ได้รับค่าเฉลี่ยความชื่นชอบมากที่สุดคือ ภาพ Sk09 ซึ่งมีค่าเฉลี่ยที่ 4.54 โดยมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ 0.73 ซึ่งเป็นค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานน้อยที่สุด

ผลการศึกษาการเปรียบเทียบความแตกต่างขององค์ประกอบทางสถาปัตยกรรมตามความ
ชื่นชอบของประชากรต่อรูปด้านหน้าอาคารตึกแถว

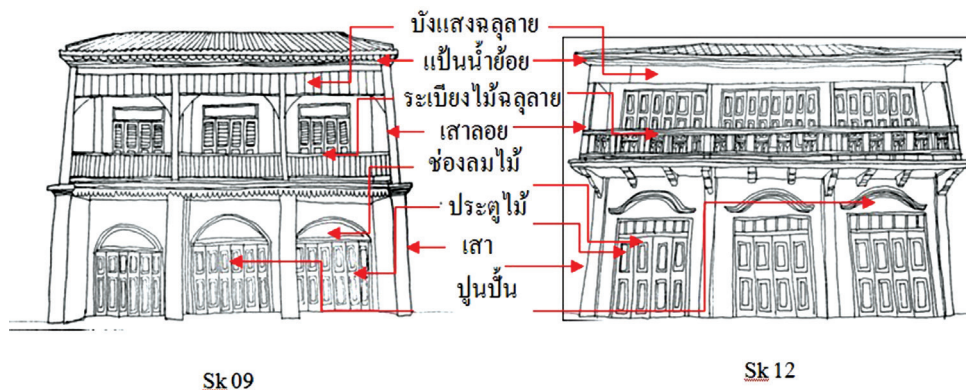
ตารางที่ 4 ตารางแสดงองค์ประกอบทางสถาปัตยกรรมในภาพตัวอย่าง 14 ภาพ

	Sk 01	Sk 02	Sk 03	Sk 04	Sk 05	Sk 06	Sk 07	Sk 08	Sk 09	Sk 10	Sk 11	Sk 12	Sk 13	Sk 14	ร้อยละ
ผนังด้านใน															
ประตูไม้															79
ประตูเหล็กฉนวน															21
ประตูบานเหล็ก															29
ประตูกระจก															7
หน้าต่าง															57
ช่องลมไม้															50
ช่องลมไม้ฉลุ															7
ช่องแสงไม้บานเกล็ด															14
ช่องแสงกระจก															36
เสา															57
ปูนปั้นลวดลาย															29
ปูนปั้นคำยัน															21
คำยันไม้															7
กันสาดมีคำยันแบบปูนปั้น															43
กันสาดมีคำยันไม้															14
ผนังกันไม้															7
รางน้ำ															7
บัวหัวเสา															14
เชิงชาย															7
กันสาด															14
ผนังด้านนอก															
เสา															7
เสาฉลวย															29
แป้นน้ำฉลวย															14
บัวหัวเสา															7
คำยันฉลุไม้															7
บัวฉลวย															14
ระแนงไม้ฉลุฉาย															29
ระแนงปูนฉลวย															21
ระแนงไม้ระแนง															21
เชิงชายเป็นบัวปูน															7
คำยัน															29
กันสาด															36
เชิงชายไม้															21
หน้าต่าง															7
ช่องแสง															7

จากการสรุปข้อมูลการแบ่งแยกองค์ประกอบทางสถาปัตยกรรมพบว่า รูปภาพที่มีค่าเฉลี่ยความชื่นชอบมากที่สุดนั้นเป็นรูปภาพที่มีจำนวนองค์ประกอบทางสถาปัตยกรรมมากที่สุด และรูปภาพที่มีค่าเฉลี่ยความชื่นชอบมากที่สุดในลำดับที่สอง พบว่า เป็นรูปภาพที่มีจำนวนองค์ประกอบทางสถาปัตยกรรมรองลงมา แต่เมื่อพิจารณาข้อมูล หลังจากนั้นพบว่า ปริมาณขององค์ประกอบทางสถาปัตยกรรมไม่สามารถอธิบายความความชื่นชอบได้ แต่สามารถอธิบายถึงองค์ประกอบทางสถาปัตยกรรมที่มีร่วมกันหรือต่างกันของรูปภาพทั้ง 14 รูป เพื่อเปรียบเทียบหาองค์ประกอบทางสถาปัตยกรรมที่มีความชื่นชอบเหมือนกัน หรือต่างกันได้

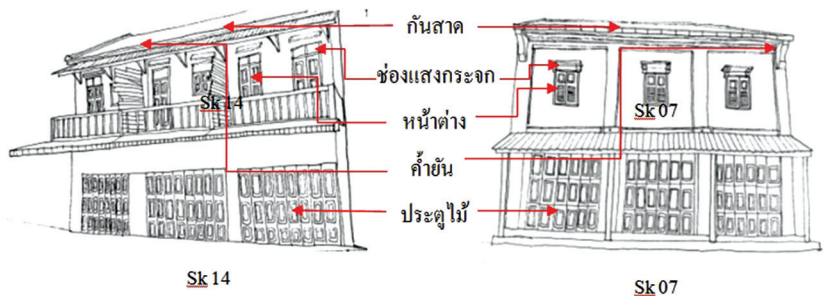
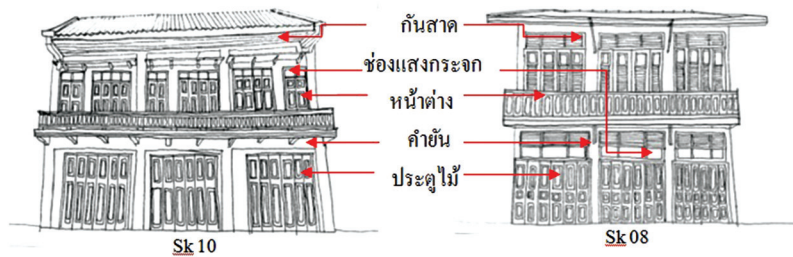
การพิจารณาถึงองค์ประกอบทางสถาปัตยกรรมนั้น แบ่งการพิจารณาออกเป็น 4 กลุ่มใหญ่ๆ ตามระดับความชื่นชอบ โดยกลุ่มที่ 1 คือ กลุ่มที่มีความชื่นชอบมากที่สุด คือภาพร่างที่ได้อันดับที่ 1 และ 2 กลุ่มที่ 2 คือกลุ่มที่มีความชื่นชอบ คือภาพร่างที่ได้อันดับที่ 3 - 6 กลุ่มที่ 3 คือกลุ่มที่มีความชื่นชอบปานกลาง คือภาพร่างที่ได้อันดับที่ 7 - 12 และกลุ่มที่ 4 คือกลุ่มที่มีความชื่นชอบน้อย คือภาพร่างที่ได้อันดับที่ 13 และ 14 ตามลำดับ เพื่อหาองค์ประกอบร่วมของความชื่นชอบที่มีต่อองค์ประกอบสถาปัตยกรรมในแต่ละภาพ

รูปภาพ Sk09 เป็นรูปภาพที่ได้คะแนนความชื่นชอบอันดับที่ 1 และ รูปภาพ Sk12 เป็นรูปภาพที่ได้ค่าเฉลี่ยความชื่นชอบอันดับที่ 2 พบว่าม้องค์ประกอบทางสถาปัตยกรรมที่มีร่วมกันคือ ประตูไม้ ช่องลมไม้ เสา ปูนปั้นตกแต่ง เสาลอย แป้นน้ำย้อย บังแสงฉลุลาย และระเบียงไม้ฉลุลาย สามารถสรุปได้ว่า ประชากรมีความชื่นชอบต่อองค์ประกอบทางสถาปัตยกรรมอันได้แก่ ประตูไม้ ช่องลมไม้ เสา ปูนปั้นตกแต่ง เสาลอย แป้นน้ำย้อย บังแสงฉลุลาย และระเบียงไม้ฉลุลาย

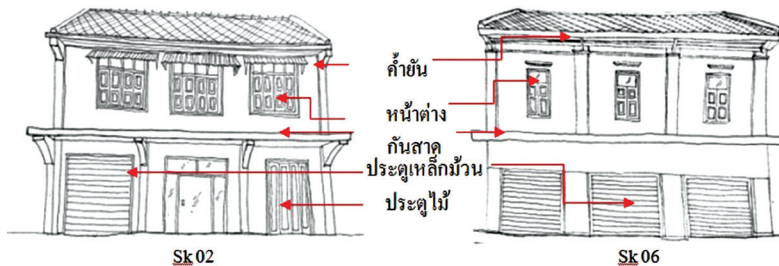
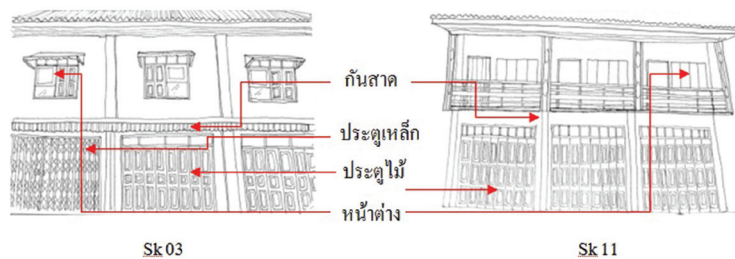
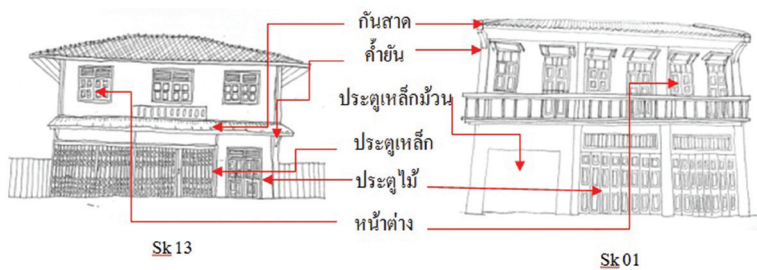

ภาพที่ 5 ภาพแสดงรูปภาพในกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยความชื่นชอบมากที่สุด

รูปภาพ Sk10 Sk08 Sk 14 และ Sk07 เป็นรูปภาพที่ได้ค่าเฉลี่ยความชื่นชอบอันดับที่ 3 - 6 ตามลำดับ พบว่าม้องค์ประกอบทางสถาปัตยกรรมที่มีร่วมกันคือ ประตูไม้ หน้าต่าง ช่องแสงกระจก ค้ำยัน และกันสาด

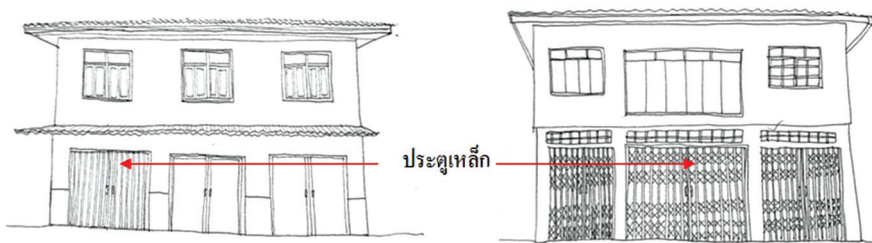
ภาพที่ 6 ภาพแสดงรูปภาพในกลุ่มมีค่าเฉลี่ยความชื่นชอบมาก

ภาพที่ 7 ภาพแสดงรูปภาพในกลุ่มมีค่าเฉลี่ยความชื่นชอบปานกลาง

รูปภาพ Sk13 Sk01 Sk03 Sk11 Sk02 และ Sk06 เป็นรูปภาพที่ได้ค่าเฉลี่ยความชื่นชอบอันดับที่ 7-12 ตามลำดับ พบว่ามีองค์ประกอบทางสถาปัตยกรรมที่มีร่วมกันคือ ประตูไม้ ประตูเหล็กม้วน ประตูบานเหล็ก หน้าต่าง และกันสาด

รูปภาพ Sk04 และ Sk05 เป็นรูปภาพที่ได้ค่าเฉลี่ยความชื่นชอบอันดับที่ 13 และ 14 ตามลำดับ พบว่ามีองค์ประกอบทางสถาปัตยกรรมที่มีร่วมกันคือ ประตูบานเหล็ก อาจสรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างไม่นิยมประตูบานเหล็ก

ภาพที่ 8 ภาพแสดงรูปภาพในกลุ่มที่ชื่นชอบน้อยที่สุด

จากการพิจารณาตามกลุ่มลำดับความชื่นชอบมากที่สุดไปยังกลุ่มที่มีความชื่นชอบน้อยที่สุดแล้ว ทำให้เห็นถึงสิ่งที่มีองค์ประกอบร่วมกัน เพื่อความชัดเจนของการเปรียบเทียบ จึงนำเอารูปภาพที่มีค่าเฉลี่ยความชื่นชอบมากที่สุด มาเปรียบเทียบกับรูปภาพที่มีค่าเฉลี่ยความชื่นชอบน้อยที่สุด เพื่อหาข้อแตกต่างระหว่างกัน

สรุป (conclusion)

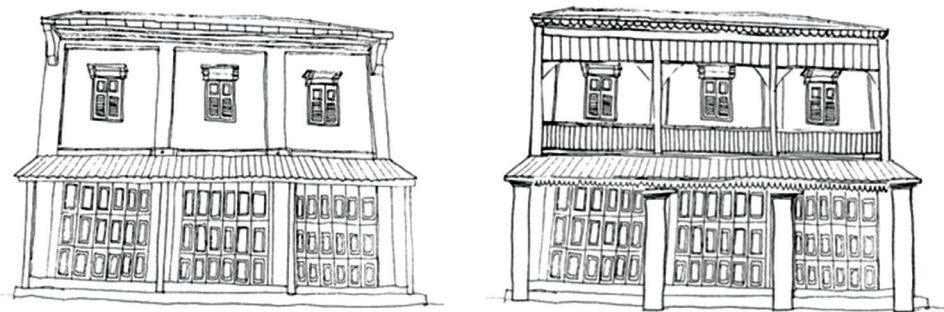
จากการศึกษานี้สามารถสร้างข้อเสนอแนะเพื่อนำไปออกแบบรูปด้านหน้าอาคารตึกแถวได้ ดังนี้ จากผลการศึกษาพบว่ารูปภาพ Sk09 เป็นรูปที่ได้รับความนิยมมากที่สุด และเป็นรูปภาพที่มีองค์ประกอบทางสถาปัตยกรรมมากที่สุด โดยรูปภาพ Sk09 เป็นรูปภาพที่มีการแสดงถึงความละเอียดขององค์ประกอบทางสถาปัตยกรรมมากที่สุด ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า ประชาชนมีความชื่นชอบรูปด้านหน้าอาคารตึกแถวที่มีองค์ประกอบทางสถาปัตยกรรมมาก อันประกอบไปด้วย ประตูไม้ หน้าต่าง ช่องลมไม้ ช่องลมไม้ฉลุ เสา ปูนปั้น ตกแต่ง บัวหัวเสา เสา เสาลอย แป้นน้ำย้อย บัวหัวเสา ค้ำยันฉลุไม้ บังแสงฉลุไม้ ระเบียงไม้ฉลุลาย และเชิงชายไม้ เมื่อพิจารณาถึงผลที่ได้ จึงทดลองตกแต่งรูปภาพ ซึ่งผลจากการทดลองพบว่าเมื่อภาพที่ได้รับความนิยมชื่นชอบน้อยที่สุดถูกตกแต่งด้วยองค์ประกอบทางสถาปัตยกรรมที่ได้รับความนิยมชื่นชอบมากที่สุดแล้ว ทำให้มีลักษณะคล้ายคลึงกับรูปภาพที่ได้รับความนิยมชื่นชอบมากที่สุด อาจกล่าวได้ว่าองค์ประกอบทางสถาปัตยกรรมเป็นองค์ประกอบที่ทำให้เกิดความชื่นชอบของประชากร

ภาพที่ 9 แสดงการเปรียบเทียบภาพ Sk05 ที่อยู่ในกลุ่มที่ 4 กลุ่มที่ได้รับความนิยมขึ้นชื่อน้อยที่สุด กับภาพ Sk05 ที่ได้รับการตกแต่งด้วยองค์ประกอบที่ได้รับความนิยมมากที่สุด

ภาพที่ 10 แสดงการเปรียบเทียบภาพ Sk06 ที่อยู่ในกลุ่มที่ 3 กลุ่มที่ได้รับความนิยมปานกลางกับภาพ Sk06 ที่ได้รับการตกแต่งด้วยองค์ประกอบที่ได้รับความนิยมมากที่สุด

ภาพที่ 11 แสดงการเปรียบเทียบภาพ Sk07 ที่อยู่ในกลุ่มที่ 2 กลุ่มที่ได้รับความนิยมมากกับภาพ Sk07 ที่ได้รับการตกแต่งด้วยองค์ประกอบที่ได้รับความนิยมมากที่สุด

จากการทดลองพบว่าภาพร่างที่ถูกตกแต่งให้มีความคล้ายคลึงกับภาพร่าง Sk09 ซึ่งเป็นรูปภาพที่ได้รับความนิยมมากที่สุด มีความคล้ายคลึงกับภาพร่าง Sk 09 อาจกล่าวได้ว่า องค์ประกอบทางสถาปัตยกรรม

บนรูปด้านหน้าอาคารตึกแถวนั้นสามารถตกแต่งบนรูปด้านอาคารตึกแถวได้ทุกอาคาร ซึ่งเกิดความสุขงามตามภาพร่าง Sk09 ได้ และสามารถกำหนดใช้องค์ประกอบทางสถาปัตยกรรมตกแต่งเพื่อให้รูปด้านหน้าสวยงามเป็นรูปแบบเดียวกันต่อไป

การใช้องค์ประกอบทางสถาปัตยกรรมบนรูปด้านหน้าอาคารนั้น นอกจากจะใช้องค์ประกอบต่างๆ ตามที่กล่าวมาแล้ว ยังต้องคำนึงถึงวัสดุที่ใช้ ซึ่งจากผลการวิจัย พบว่า ประชากรจะนิยมองค์ประกอบทางสถาปัตยกรรมที่เป็นธรรมชาติมากกว่า ซึ่งหากจะมีการนำองค์ประกอบมาใช้เพื่อให้รูปด้านหน้าอาคารตึกแถวมีความชื่นชอบมากแล้ว จะต้องคำนึงถึงวัสดุที่ใช้ การเลือกใช้นั้นจะต้องมีความกลมกลืนกัน ระหว่างวัสดุขององค์ประกอบทางสถาปัตยกรรมและตัวอาคารตึกแถว นอกเหนือจากนี้พบว่า ประชากรนิยมองค์ประกอบที่มีลวดลายมากกว่าองค์ประกอบเรียบๆ ข้อเสนอแนะของผู้วิจัยเห็นว่า การทำลวดลายให้เป็น พรรณพฤกษาดอกไม้ ลวดลายสัตว์ เช่น นกยูง นกขัตรี หรือลวดลายเรขาคณิต จะทำให้เป็นการส่งเสริมความชื่นชอบที่มีต่อรูปด้านหน้าอาคารตึกแถวได้ และการใช้องค์ประกอบทางสถาปัตยกรรมนี้ยังสามารถเป็นการแสดงถึงการอนุรักษ์รูปแบบของสถาปัตยกรรมพื้นถิ่นอันเป็นมรดกวัฒนธรรมของเมืองไว้ได้อีกด้วย

บรรณานุกรม

- ชดา รมัไพรย์. (2550). **การใช้ลักษณะพื้นถิ่นบนอาคารตึกแถวในเขตเมืองเก่าเชียงใหม่**. วิทยานิพนธ์สถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ชูวิทย์ สุจฉายา. (2542). **เอกสารคำสอนรายวิชา 264-201 สังคมและเศรษฐกิจในงานสถาปัตยกรรมและการออกแบบชุมชนเมือง**. กรุงเทพฯ: หลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- บัณฑิต จุลาสัย. (2540). **บ้านไทย**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สันติ ฉันทวิลาสวงศ์. (2521). **ความเข้าใจบางประการจากการศึกษาสถาปัตยกรรมห้องแถว**. วิทยานิพนธ์สถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Kaplan, S & Kaplan, R. . (1983). **Cognition and Environment: Functioning in an Uncertain World**. Ann Arbor, Michigan: Ulrich's Bookstore.
- Oranratmanee Rawiwan. (2008). **Spatio – Social Relationship : bridging Anthrology. Architecture and Tourism in Home stay study**: Faculty of Architecture Chiang Mai University.
- Raksawin K. and Kana K. (2009). **The Development of Shophouse Facade Designs in Chiang Mai City**. CD Proceeding of the 10th Asian Urbanization Conference.(In English).
- Malhis Shatha. (2003). **The multiplicity of built form manifestations: Situating the domestic form within interwoven syntactic and semiotic domains**. University of Petra .Jordan Proceedings . 4th International Space Syntax Symposium London 2003.
- Tze Ling Li. (2007). **A study of Ethic Influence on the Facade of Colonial shophouses in Singapore: A case study of Telok Ayer in Chinatown**. Ph.D. Japan: University of Tokyo.